

Vet Aquí!

Butlletí lingüístic de la
Diputació de Girona

Març de 2011

LES HORES

Ja som al març, i el *Vet Aquí!* torna a treure el nas. Com sabeu, en aquest mes es fa un dels dos ajustaments horaris de l'any, cosa que ens dóna peu a parlar de les hores.

En bona part del domini lingüístic català, el sistema genuí per indicar les hores és el dels quarts, sempre fent referència a l'hora que encara ha d'arribar.

Ens esperen per sopar a tres quarts de deu.

Vam facturar les maletes a un quart menys cinc de quatre.

Hi ha expressions de significat més o menys imprecís que podem fer servir també i que no són estrictament de notació horària.

L'avió s'enlairava a les nou **encara no**. [Faltaven pocs minuts per les nou quan l'avió s'enlairava.]

Va arribar **a les petites**. [Va arribar cap a la matinada.]

Es van presentar **a tres quarts de quinze**. [Es van presentar tard.]

Sempre arriben **a misses dites!** [Sempre fan tard!]

Eren, **si fa no fa**, dos quarts d'onze. [Eren, aproximadament, dos quarts d'onze.]

Els diumenges s'aixeca **pels volts de** les deu. [Els diumenges s'aixeca a les deu aproximadament.]

Començarem **cap allà a** dos quarts de dotze. [Començarem aproximadament a dos quarts de dotze].

Vam sortir de casa a les vuit **tocades**. [Vam sortir de casa quan passaven uns minuts de les vuit.]

Li van trucar a les tres **en punt**. [Li van trucar quan eren exactament les tres.]

En general, escrivim amb lletres les indicacions horàries, si bé convé escriure l'hora amb xifres (sistema internacional) en textos en què cal la màxima precisió (textos administratius i protocol·laris), ja que d'aquesta manera la informació, a part de ser més exacta i breu, es visualitza més bé.

Si utilitzem el sistema internacional, separem l'hora dels minuts amb un punt. Els símbols *h* i *min*, que van sempre amb minúscula, els separem del número amb un espai, i els escrivim sense punt final (llevat que formin part d'una frase en què hi hagi d'anar punt i seguit o punt final).

No es recomana fer servir els dos punts per separar les hores dels minuts i aquests dels segons. En aquest cas és del tot incorrecte l'ús d'una coma o d'un apòstrof com a elements separadors.

✘ Us comuniquem que a partir de les 15,10 h no hi haurà subministrament elèctric.

✔ Us comuniquem que a partir de les 15.10 h no hi haurà subministrament elèctric.

✘ L'horari d'atenció al públic és de les 9 a les 14'30 h.

✔ L'horari d'atenció al públic és de les 9 a les 14.30 h.

✘ 18h. 40min.

✔ 18 h 40 min

En textos informals podem expressar les hores amb fraccions numèriques, si bé convé no fer-ho en textos de caràcter formal.

✔ El tren surt a 2/4 de 8 del vespre.

✘ L'Ajuntament es complau a convidar-vos a la inauguració [...], que tindrà lloc a 2/4 de 8 a [...].

✔ L'Ajuntament es complau a convidar-vos a la inauguració [...], que tindrà lloc a les 19.30 h a [...].

AMB DATA O EN DATA?

L'ús d'aquestes locucions temporals sovint provoca dubtes.

Amb data fa referència a la datació d'un document; és a dir, a la data que hi consta escrita.

En data es refereix al dia en què s'ha esdevingut quelcom.

Per tant, **amb data** vol dir “que porta com a data”, mentre que **en data** és sinònim d’“en el dia”.

Fixeu-vos en les frases següents. Totes dues són correctes, si bé tenen significats diferents:

El Consorci de les Vies Verdes va presentar l'informe amb data 18 de juny de 2010. [En l'informe hi ha escrita la data “18 de juny de 2010”.]

El Consorci de les Vies Verdes va presentar l'informe en data 18 de juny de 2010. [El Consorci va presentar l'informe el dia 18 de juny de 2010.]

D'acord amb aquestes diferències, també seria possible la frase:

En data 18 de juny de 2010, el Consorci de les Vies Verdes va presentar l'informe amb data 18 de juny de 2010. [El dia 18 de juny de 2010 el Consorci va presentar un informe en què consta escrita la data “18 de juny de 2010”.]

MAJÚSCULES O MINÚSCULES?

La saviesa popular ha catalogat el març com a un mes molt variable. Vet aquí refranys tan coneguts com ara *Març, marçot, mata la vella a la vora del foc*, i d'altres que, potser, no ho són tant:

El març té trenta-un dies i tres-centes fesomies.

No hi ha març que no marcegi, ni boig que no bogegi, ni fill d'ase que no brami.

I acabem amb una remarca sobre majúscules i minúscules, un tema que sovint provoca dubtes i que anirem tractant periòdicament.

Les divisions temporals, els períodes històrics i els moviments culturals, en general, els escrivim amb minúscula:

el proper divendres

l'edat mitjana

el mes de setembre
el segle XXI
la primavera i l'estiu

el romànic
el surrealisme
la transició

Per tant, en la datació dels documents, el mes ha d'anar sempre amb minúscula:

La Tallada d'Empordà, 29 de **març** de 2011

INFORMACIÓ D'INTERÈS

Us fem saber que la Diputació de Girona ja disposa de llibre d'estil: el *Llibre d'estil de la Diputació de Girona*, el qual va ser aprovat per la Junta de Govern de la Diputació el passat mes de febrer per tal que sigui d'aplicació als textos escrits en català de la Diputació i dels organismes que en depenen.

En els propers dies en rebreu un exemplar al vostre departament. No cal que us diguem que ens agradaria que el llibre fos per vosaltres l'eina útil i pràctica que ens imaginàvem mentre el redactàvem.

També volem dir-vos que us l'oferim com a un instrument inacabat que caldrà anar actualitzant. Per això, us convidem a fer arribar a l'Oficina de Serveis Lingüístics (*osl@ddgi.cat*) qualsevol observació o proposta que considereu que pot resultar útil per a properes edicions.

Des de l'Oficina de Serveis Lingüístics us animem a proposar-nos temes que us interessaria que tractéssim, siguin de normativa (pronoms febles, relatius, etc.), de qüestions convencionals, de terminologia administrativa o de qualsevol altre àmbit d'interès per a la Diputació (informàtica, medi ambient, economia...), etc. Podeu fer-ho a l'adreça *osl@ddgi.cat*.